

Szerkesztőség és kiadóhivatal Strada Iorga (volt Jókai-ucca) Nr. 10. Telefonszám 875. Előfizetési ár egész évre 500 lej, félévre 280 lej, negyedévre 150 lej, egy hónapra 50 lej. — Külföldre ezeknek az áraknak a kétszerese. — Hirdetések tarifa szerint

Cluj-Kolozsvár, 1928. II. évfolyam 132. szám

Ara számonként 2 lej Szerda, június 13. *

MAI VILÁG

A Mai Világ az emberiség szellemi és erkölcsi megújulásáért, az ellentéteknek békés kioldásáért, a nemzetek és osztályok szabad szövetségéért s a népkisebbségek kulturális, gazdasági és politikai egyenjogúságának független szószólója:

Főszerkesztő: KÁDÁR IMRE ..... Főmunkatársak: KÓS KÁROLY, MOLTER KÁROLY ..... Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF

Mára várják a német kancellár kinevezését

(Berlin, június 12.) Müller Franke kancellári kinevezését politikai körökben mára várják. A beavatottak szerint az eddig forgalomba került miniszteri listák csak kombinációkon alakulnak, mert a pártvezérek nem nyilatkoztak a sajtó képviselői előtt Hindenburg elnökkel folytatott megbeszélései eredményéről.

A birodalmi gyűlésbe most beavasztott szociáldemokrata parlamenti frakció tegnap este a szociáldemokrata körben értekezletet tartott, amelyen a birodalom nyugati részéből bekerült szociáldemokrata képviselők kormányalakításra vonatkozó kívánságait tárgyalták meg. Az értekezlet este 11 órakor véget ért. A sajtót nem tájékoztatták az értekezlet lefolyásáról.

Titulescu tiltakozik Apponyi akciója ellen

(Genf, június 12.) Titulescu tegnap este Belgrádba utazott, ahol két napig marad és valószínűleg szombat este érkezik vissza Bukarestbe.

Miután Apponyi gróf megkísérelte levelezés útján újból nyitni a tárgyalást, noha a népszövetségi tanács azt elhárította magától és az elnök hivatalosan befejezettnek nyilvánította, Titulescu levelet intézett a népszövetségi tanácselnökhöz, amelyre Bethancourt elnök a következőket válaszolta:

Van szerencsém igazolni b. sorai vételeit, amelyekkel közli, hogy tudomásul vette gr. Apponyi levelét és arra adott választ. Ön ragaszkodik annak megállapításához, hogy Apponyi levelének kijelentései ellentmondásban állnak a népszövetségi tanács jelentésével és a lefolytatott vitával és semmiképpen sem változtathatják meg a tanácsnak azt a döntését, amellyel az ügyet a maga részéről elhárította. A jegyzőkönyvből konstatálható, hogy Apponyinak a vita folyamán tett kijelentései vonták maguk után választást, amely semmiféle megjegyzés vagy észrevétel tárgyát nem képezte a népszövetségi tanács egyetlen tagja részéről sem.

Megkezdték a kremsi tömeggyilkos bűnperének tárgyalását

(Bécs, június 12.) A kremsi esküdt-szék ma délelőtt kezdte meg a 19 éves Surada János bűnperének tárgyalását. A fiatal suhanc tavaly júliusban meggyilkolta Herman Károly börtönőrt, feleségét, valamint két gyermekét. A szörnyű tömeggyilkosság elkövetése után erőszakot követett el egy kislányon, majd néhány órával később egy másik lányt támadott meg kinek sikoltozására összefutott emberek fogták le az emberi fenevadat. Surada János eredetileg erőlködés miatt volt bezárva és mert Herman börtönőr megakadályozta egy szökési kísérletét, kiszabadulása után kiirtotta családjával együtt.

Az ügyben valószínűleg csak holnap kerül ítéletre a sor.

Nem merénylet okozta a Németországi vasúti katasztrófát

Meghalt a mozdonyvezető is Hat sebesült a halállal vívódik

(München, június 12.) A siegelsdorfihoz hasonló katasztrófa páratlan a német birodalmi vasutak krónikájában. A katasztrófa romjait a tegnapi nap folyamán nagyrészt eltakarították s most már mindkét sínpáron rendes a forgalom.

A kiküldött vasúti szakértői bizottság a katasztrófa okáról mindezeideig nem állapított meg semmi bizonyosat. A szakértők nem mernek véleményt mondani. Valószínűnek tartják, hogy a váltó elmozdult helyéből s ez okozta a vasúti szerencsétlenséget.

Az első hivatalos vasúti vizsgálati jelentés közölte azt a feltevést, hogy a katasztrófát szándékosan bűnös kezek okozták. Ez a feltevés azonban a vizsgálat során semmi bizonyítékkal nem nyert alátámasztást, bár másfél évvel ezelőtt

csaknem ugyanezen a vonalszakaszon utolsó percben akadályozták meg a vasúti közlekedést hasonló katasztrófát.

Schlosser mozdonyvezető tegnap Nürnbergben belehalt súlyos sérüléseibe.

A súlyos sebesültek közül nyolcan már túl vannak az életveszedelemen, de hat közülük még mindig halállal vívódik.

Münchenből jelentik: A hatóságok érélyes vizsgálatot folytatnak a vasárnapi vasúti katasztrófa ügyében. A szerencsétlenség 22 halálos áldozata közül 4 nőülát nem sikerült még agnoszkálni. A szörnyethalt Povárcy Jenő mérnök, — a müncheni magyar konzulátus jelentése szerint — csehszlovák állampolgár és a zsebében ilyen utlevelet is találtak.

Nem fogadta el a délkinai kormány a fegyverszüneti ajánlatot

Rövidesen új harcok kezdődnek

(Páris, június 12.) A Havas távirati iroda Tokióból származó jelentése szerint az északkinaiak rendetlen visszavonulását sikerült a Pekingtől északra 50 km-re elterülő magaslatokon megállítani. A csapatok újjászervezése rendezett katonai alakulatokba most van folyamatban. Csang-Cso-Lin vezérkara Mukdenből fogja irányítani a csapatmozdulatokat s hír szerint

az újabb védelmi vonalon ismét felveszik a harcot a délkinai haderőkkel,

mert a polgárháború befejezését célzó fegyverszüneti ajánlatot a délkinai kormány nem fogadta el. Nankingból Londonba érkezett hírek közlik, hogy a délkinai kormány Csang-Kai-Csek visszavonulását nem tekinti véglegesnek. A kormány előtt nem rokonszenves Feng-Ju-Siang hatalmának túlzott erősödése,

mert ez esetleg az orosz befolyás túlsúlybajutását jelentheti Délkinában.

Csang-Kai-Csek a kormány távirati hívására a hadszíntérről Nankingba utazott, ahol a mai nap folyamán tárgyal a hadügyminiszterrel.

Az elfoglalt Pekingben rend és nyugalom van. A rendőrség érélyes fellépése néhány fosztogató próbálkozásait csirájukban elfojtották.

(Peking, június 12.) A külföldiek és a shansi-csapatok fölháborodtak, hogy Feng-Ju-Siang ígétét megszegve, leszerelte Pekingben a rendőrség támogatására visszamaradt északiakat. Csen-Kai-Sek elvesztette kedvét, látva a nacionalista vezérek közötti tülekedést és visszalépett és így Feng-Ju-Siang egyedül maradt a szintéren Kina kimagasló alakjai közül.

Nyáron nem lehet forradalmat csinálni! — nyilatkozik Groza Péter

(Cluj-Kolozsvár, június 12.) A nyári szezon ellenére a belpolitikai életben szokatlan élénkség uralkodik. A parlamentet e hónapban összehívják és ugyanekkor a nemzeti parasztpárt is megkezdi ellenparlamentjét.

Averescuék szintén erősen készülődnek és így nem egy, hanem két felé hadakoznak: a kormánnyal és a nemzeti paarsztpárttal. Averescuék jelentőséget a román belpolitikában újból csak a temesvári gyűlés után kaptak, melynek az volt eddig az eredménye, hogy a régenstanács kihallgatáson fogadta Averescu tábornokot.

Az Averescu-párt egyik vezére, Groza volt kisebbségi miniszter jelenleg Kolozsvárt tartózkodik. A Mai Világ mun-

katársa beszélgetést folytatott a volt miniszterrel, kit arra kért, hogy nyilatkozzon az Averescu-párt terveiről és hogy fejtsse ki véleményét a nemzeti parasztpárt újabb kormánybuktató akciójáról.

Groza miniszter, ki különben tegnap a helyi averescanusokkal folytatott tárgyalásokat, csak a nemzeti parasztpárt akciójáról nyilatkozott. Groza miniszter nyilatkozata a következő:

— Alapjában én már vissza is vonultam a politikától s így nem is vagyok illetékes nyilatkozattételre. A nemzeti parasztpárt akciójában azonban olyan sok a bizarr vonás, hogy az emberben önkéntelenül is határozott vélemények alakulnak ki. Az én véleményem az, hogy

nyáron nem lehet forradalmat csinálni!

Általában azt hiszem, hogy Maninék akciója naiv s ez a megállapításom egészen befolyásolatlan, hiszen a nemzeti parasztpártban nagyon sok barátom van.

A forradalmak máról holnapra, előkészítés nélkül születnek

s a melegágyban kitermelt revolúciók sohasem menekülhetnek meg teljesen a neveltség színezetétől.

Sauerwein Jugoszláviában

A Matin szerkesztőjét Sándor király hívta meg

(Belgrád, június 12.) Csütörtökön este Eszékre érkezett Sauerwein Jules, a Matin politikai szerkesztője, aki Sándor király meghívására érkezett Jugoszláviába. Sauerwein megsejmelte Eszék nevezetességét, majd a pályaudvarra hajtatott és ott bevarta az udvari vonatot, amelyen Sándor király Baranyából Belgrádba utazott. Sauerwein azonnal jelentkezett az udvari marschnál, mire Öfelsége elrendelte, hogy a kitűnő francia publicista az udvari vonattal utazzék tovább.

Sauerwein az újságírók előtt kijelentette, hogy Öfelsége meghívására érkezett Jugoszláviába. Tanulmányozni fogja a politikai viszonyokat, mert egy ankétet fog rendezni Párisban. Kijelentette, hogy Dalmáciát és Horvátországot fogja különösen tanulmányozni, mert ezeket a vidékeket nem ismeri eléggé.

Nem mond le a porosz kormány

(Berlin, június 12.) A porosz tartománygyűlés tegnap ülést tartott, amelyen folytatták a kormánynyilatkozat feletti vitát. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a porosz kormány nem fog lemondani, mert jelenlegi összetétele megfelel a pártok erőviszonyának és a kormány a tartománygyűlés nagy többsége bizalmának letétmenyese.

Harminckilenc halállal végződő öngyilkosság volt májusban a magyar fővárosban

(Budapest, június 12.) A magyar főváros közigazgatási bizottsága tegnap Sipőcz polgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a különböző jelentéseket hallgatták meg. A főkapitány jelentése a rendőrség működéséről előadja, hogy az elmúlt hónapban a budapesti államrendőrség több mint 3700 bűnygyben folytatott nyomozást. A közlekedési rendőrség 2400 közlekedési feljelentést tárgyalt le. Halállal végződött öngyilkosságok száma 39 volt.

Az érett férfikorba léptünk!

— mondja Cuza professor

(Cluj-Kolozsvár, június 12. A Mai Világ tudósítójától.) Az ellenzéki harc nagy nekilendülése miatt a közvélemény szinte észrevétlenül haladt el azok mellett a nagyarányú készülődések mellett, melyekkel Cuza professor nemzetvédelmi ligája a legújabb politikai szezonra erőit csoportosítja. Ismeretes, hogy pár héttel ezelőtt a fajvédő ligának eddig két egymással szemben álló, sőt ellenségesen hadakozó tagozata, a Cuza- és Cătuneanu-csoport

több hónapig tartó tárgyalás után

kibékült.

Ez a kibékülés szinte százszázalékosan a jásii professor álláspontjának győzelmét eredményezte: ugyanis a Cătuneanu—Codreanu-tagozatot egyéni ambíciókon kívül főképpen az kergette ellenzéki a jásii központtal szemben, hogy

Cuza politikáját tulságosan harciasnak és inpolitikusknak látták.

A szakadás azonban cseppet sem tántortotta el Cuzát régi utjáról sőt közvetlenül Codreanuék kilépése után a fajvédelem ősz prófétája új jelszót írt zászlájára:

a direkt akció jelmondatát.

A négy héttel ezelőtti szucsavai kibékülés már ennek a direkt akciónak a jegyében történt meg s a disszidens csoport szinte feltétel nélkül teljesítette a központ kívánságait. A megegyezés értelmében a nemzetvédelmi liga teljességgel felhagy régi alkotmányos rendszerével és

belső életében az abszolutizmus fog érvényesülni, ami végeredményben Cuza feltétlen és korlátlan uralmát jelenti.

Ilyen körülmények között már eleve is leszögezhető az, hogy a romániai fajvédő mozgalom az elkövetkezendő hónapokban jelentősen jobbra tolik és fel fogja kavarni a közélet vizeit. Erre vall az is, hogy az elmúlt héten Cuza proklamációt bocsájtott ki, amely egyrészt ismétli a már közismert banalításokat, másrészt meglehetősen diplomatikus szakszavakkal bejelenti az új akció programját.

A proklamációban Cuza hangsúlyozza, hogy a kibékülésnek nincsen afféle elvi jelentősége, mintha két ellentétes programmu csoport találkozott volna össze. A szucsavai megegyezés egyszerűen egy kikerülhetetlen szociális fejlődés gyümölcse, amit a jásii elnök a következő szavakkal fejez ki:

— A gyermekkor tépelődései és ingtagságai után az érett férfikorba léptünk!

Hogyha ez a kép profeciának számít, akkor ugyancsak élénk napok fognak virradni a romániai közéletre. Ezt a va-

lószerűséget megerősíti a liga hivatalos lapja, az Apărarea Naționala is, amely legutóbbi számában bejelenti, hogy

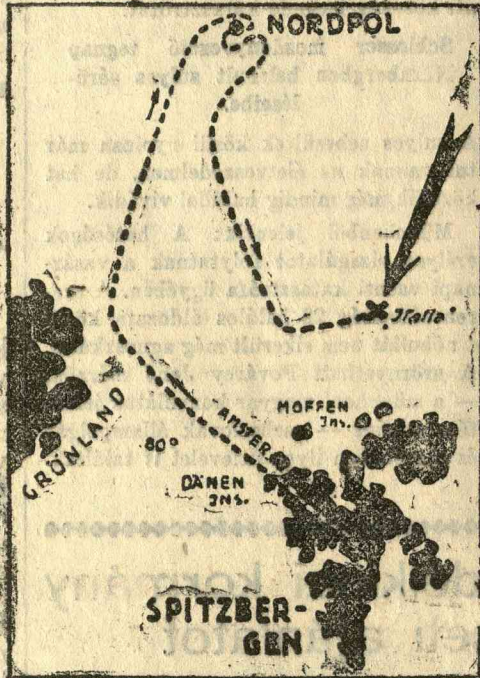
ugyanakkor amikor a liga teljes súlyával a néppárti kormány mellett foglal állást, elvárja, hogy a néppárt is rendelkezésre bocsássa politikai lehetőségeit

s ezért oda fognak hatni, hogy a kamarában Papacostea, a szenátusban pedig Averescu a ligának egy deklarációját olvassák fel, mely magába ölelné a fajvédelmi mozgalom összes aktuális kívánságait. Ezek között a két legnevezetesebb a tavalyi diákperek ítéleteinek teljes törlése, a kizárás útján elvesztett tanév helyreállítása és — horribile dictu — az egyetemi követelések között többek között a hullakérdés is.

Ujabb vészjeleket adott az Italia

Elindult a mentőexpedíció

(Osló, június 12.) Amundsen nyilatkozatot tett közzé, mely szerint

Nobile tábornok és léghajójának a sorsa igen válságos és a mentőexpedíció elindítása igen sürgős. Tegnap két repülő utnak indult, hogy Nobile tábornok léghajóját, az Italiát felkeresse. Az Italiáról leadott rádiójelentések szerint Nobile tábornok expedíciója kétfelé szakadt és két egymástól nagy távolságban levő jégfömbön tartózkodnak. A legújabb jelentések szerint az Italia a szélesség 80.15 és a hosszúság 22 foka között van. A tegnap elindult repülőgépek Elyde Amos pennsylvaniai rádió amatőr által felfogott hír alapján indultak el. Az Elyde Amos által felfogott rádiogram szövege a következő: „S. O. S. Nobile. Az Italia jéghegynek futott és nem menthető. Északi szélesség 84, 15, 10, keleti hosszúság 15, 20, 40. Hőmérséklet fagypon. Sürgősen élelmet kérünk. Valamennyien életben vagyunk. Egyesek megsebesülve. S. O. S. S. O. S. S. O. S. Rao, Rao, Rao Nobile.”

A fenti térkép azt az utat jelöli, melyen a mentőexpedíció utnak indult Nobile tábornok felkutatására. A kereszttel jelölt pont azt a helyet jelöli, hol az Italiát találni lehetne.

MOZIVILÁG

A Tri-Ergon-féle beszélő film

(Bécs, június 12. A Mai Világ bécsi szerkesztőségétől.) Edison óta már számos feltaláló kísérletezett a beszélő filmmel, azonban az eddigi készülékek egyike sem volt tökéletes. A film és a gramofon összekapcsolása lehetetlennek bizonyult a hang tökéletlensége és a vásznon lepergő cselekménnyel összeegyeztethetetlen sebessége miatt.

Három német feltalálónak, Masolle Józsefnek, Vogt Jánosnak és Engl Joe dr.-nak, akik Tri-Ergon néven munkaközösségbe egyesültek, végre sikerült a tökéletes beszélő filmet feltalálni.

A hang rá van kopirozva a filmtékercsre, tehát a cselekmény és a beszéd vagy ének között nem lehet időrendbeli eltérés, mivel a vetítés egyezsere történik. A normális filmtékercs szélessége 35 milliméter, a beszélő filmé 42. A hangrezgés a perforáción kívül baloldalon van megörökítve. Ugy a felvételhez, mint a vetítéshez külön gépek szükségesek. Az új fajta vetítő-készülékek azonban meglepően olcsók, mindössze 2000 márkába kerülnek, úgy, hogy a kisebb mozik is könnyen rátérhetnek a beszélő filmre.

A Mai Világ bécsi szerkesztőjének a feltalálók egyike, Masolle József a következőket mondotta a nagyjelentőségű találmányáról:

— Több mint 10 év óta foglalkozom a beszélő film problémájának megvalósításával és már öt év előtt sikerült Vogt és Engl dr. barátaimmal és munkatársaimmal karöltve az első beszélő filmet elkészíteni. Ez természetesen kezdetleges alkotás volt. Először Bécsben kísérleteztünk rendszeres előadásokkal. Találmányunkkal a beszélő film problémája végleges megoldást nyert és a nem tulságosan költséges eljárás biztosítja rövid időn belül való elterjedését.

* A 88845 számra eső nagy jutalmdíjat: 3.500.000 lejt (három és fél millió) a csehszlovák osztálysorsjáték utolsó húzásán a Fortuna-bankház (Bratislava) szerencsés vevői nyerték meg. Lapunk mai számában megtalálja a Fortuna hirdetését. Ne mulassa el a következő sorsjáték I. osztályához sorsjegyeit rostafordultával a Fortuna-bankháznál, Bratislava (Csehszlovákia) megrendelni.

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

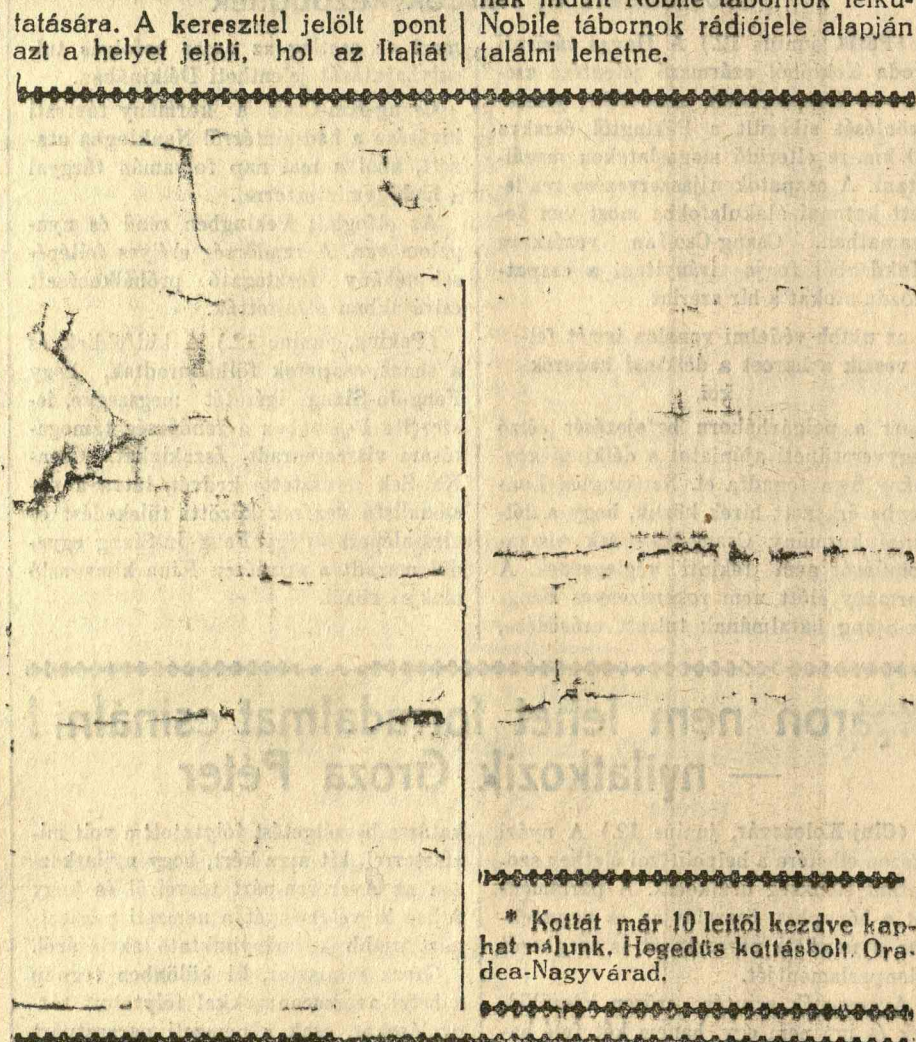
Park-nagyszállóda

Budapest, Baross-tér 10. szám, mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobáinkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha).

Öt pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gya'og átjöhét 1 perc alatt a pályaudvarról. Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos

Szenzációs
rádió-ujdonságok
érkeztek
az
ELECTRIKÁHOZ
Cluj, Calea Victoriei No. 1
(volt Kossuth Lajos-utca)
*
Hangszóró [Lautsprecher]
Lei 920-tól!

* Kottát már 10 lejtől kezdve kaphat nálunk. Hegedűs kottásbolt. Oradea-Nagyvárad.

Uránia Mozgó
SZENZÁCIÓS PREMIER
Richard Berthelmese és Petay Ruth Miller
Kelet árulól
(Fehér ördögök)
az angol csapatok harca az arabok ellen
Monopol Filmametfilm.

HIREK

* LAPUNK BUDAPESTEN állan-
dóan olvasható a Park-szálloda
kavéházában VIII. Baross-tér 19.

— A marosvásárhelyi Phytia sulyos külügyi konfliktusokat jósol. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Bednay Rózsi-ka, a marosvásárhelyiek „Madame Thebes”-je, ismét nyilatkozott a jövőt illetőleg. A belpolitikában semmi változást nem jövendő. Közepes termést ígér, de aggodalmas helyzetet fest a külpolitikai horizonton. A vásárhelyi Phytia szerint a jugoszláv-olasz konfliktus ismét fellángol, Mussolini o'yan mozdulatra ragadtatja magát, amelyet a világhalimok alig tudnak lefékezni. A japán-kinai ellentét is sulyosodnak a vásárhelyi jósno szerint. Oroszország nyílt fellépésre készül, Amerika is beavatkozik a viszályba, háborura azonban nem kerül sor, kapjuk a megnyugtatót. Még a légi horizonton is megbomlik a rend. A viharok állandóak és a villamlás nyomán olyan ártalmas gázok keletkeznek, hogy ezek fellépése az egész tudósvilágot foglalkoztatja. Szóval nehezen megy a konszolidáció minden vonalon.

— A Dienes László szerkesztésében megjelenő Korunk júniusi száma a napokban jelent meg érdekes tartalommal. Cikkét közöl Havas Imre tollából Konjunkturaelmélet és Konjunkturakutatás címen. Szántó Hugó Mechanizmus Élet Lélek címen, az Élet és Lélek fogalmának elemzését adja. Méray Pál a most lezajlott német választások alkalmával a modern demokráciában érvényesülő választói befolyásolás jelenségeiről közöl értekezést. A Korunk szépirodalmi részében Leonhard Frank Polgár című regényén kívül Ilja Ehrenburgnak egy elbeszélését kapja az olvasó. Déry Tibor elbeszélése az új magyar irodalom egyik mindenképp korszerű írása. A Szemle rovatban Kassák Lajos, Simándy Pál, Sigmund Freud, Henry Poulaille, Ivan Goll, Claire Goll, Déry Tibor, Giszkalay János, P. Gulácsy Irén új könyveiről közöl kritikái ismertetéseket.

— Mirjam jósno megmentett az életnek egy öngyilkosjelöltet. Néhány nap óta feltűnő eseménye van Kolozsvárnak. Mirjam jósno, a „mágikus szemű” asszony, aki Vár-ucca 3 szám atall rezidenciáján jósol a szebb jövőt váró embereknek, a chiromantia misztikus tudományával. Mirjam asszony tegnap egy embert megmentett az életnek. K. Jenő kolozsvári fiatalember a megmen-
tett, aki szerelmi bánatában véget akart vetni életének. Mirjam azonban jövőjébe látott és ezek alapján o'yan direktívákat adott neki, amelyek jövőjét rózsásabb színbe helyezték. Ezt tette Mirjam, akiről ma már fáma kering.

Száz százalékkal emelkedett a munkanélküliség az építőszakmában

A szocialista szervezetek követelik a köz- munkák megkezdését

(Cluj-Kolozsvár, június 12.) A kolozsvári szociáldemokrata irányzatu szervezetek tegnap este az Építőmunkás Otthonban összbizalmi ülést tartottak Pálffy Tibor elnökle alatt. Az értekezlet első szónoka Ujhelyi Ferenc volt, aki kifejtette, hogy a munkanélküliség mélyen lesúlyesztette a munkásság életstandardját.

Ujhelyi előadása megdöbbentő adatokat hozott napvilágra. Az építőszakmában, melynek most van a főszeszója, a munkanélküliség Kolozsváron a

mult hét óta 100 százalékkal emelkedett.

A kolozsvári 576 építőmunkás közül, — kik közé odaszámítják az ács, betonozó és kőfaragó munkásokat is, — mindössze 196 dolgozott az elmúlt héten. Ezen a héten azonban

mindössze 98 építőmunkás talált munkaalkalmat Kolozsváron.

A következő előadó Bruder Ferenc volt, ki a kolozsvári közállapotokról tartott érdekes előadást, majd a határozati javaslatot terjesztette elő, melyet a kolozsvári munkások bizalmi testülete elfogadott. A határozati javaslat utasítja a városi tanácsban helyet foglaló szociáldemokrata tanácstagokat, hogy erélyesen követeljék a városi költségvetésben megszavazott közmunkáknak a megke-

dését, így az új Szamoshid megépítését, a járványkórház kibővítését, a vásárcsarnok építésénél a tervbevett csatornázási munkálatoknak a megkezdését, valamint a víz- és villamosmű kibővítését, illetve a hálózatok rendbehozatalát, hogy Kolozsvár város közegészségügyi viszonyai megjavíthatassanak és a dolgozók által lakott kerületek, utcák lakosai is elláttassanak vízzel és világitással.

A városi taxák kivételénél azoknak, a főleg munkások által lakott utcáknak a lakosságát is megterheltek köztisztasági adóval, ahol a városi tanács évek óta nem gondoskodott a köztisztaság fenntartásáról. Az adófizetés alól a munkások nem akarják kivonni magukat, — mondja a határozati javaslat — azonban megkövetelik, hogy a városi tanács minden utcának a tisztántartásáról gondoskodjék, a házakból a szemetet hordassa ki, mert eddig a belvároson kívüli utcák nagyrésze személtlerakodó hely is volt. Addig is, amíg a városi tanács nem rendezi ezeket a dolgokat, a szociáldemokrata párttitkárság a köztisztasági szempontból elhanyagolt utcák lakosaira kirott taxák megfelebbezéséhez nyújtson segítséget.

Elhatározták még, hogy a határozati javaslatban felsorolt ügyeket egy memorandumban foglalják össze, melyet 10 tagu küldöttség fog átnyújtani szerdán Mihali polgármesternek.

Fildermann dr. és Klein Miksa dr. résztvesznek a Juiw Agency londoni megalakuló gyűlésén

Uj alapokra fektetik a palesztinai építő munkát

(Cluj-Kolozsvár, június 12. A Mai Világ tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt dr. Chaim Weizman, a cionista világszövetség elnökének vezetése mellett hatalmas akció indult vez egy olyan speciális szervezet összehozására, amelynek hivatása a palesztinai építőmunka vezetése olyan médozatok mellett, amelyek az eddig elért eredményeknél összehasonlíthatatlanul többet képesek produkálni.

A hónapokon keresztül tartó szervezési munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a Juiw Agencynek elnevezett szervezet megalakulásának időpontját július 7-re kitűzték. Az alakuló gyűlés Londonban lesz és résztvesz rajta Luys marsall, az amerikai Joint Distribution Comité elnöke, továbbá Félix Warbourg, a híres filantrop, aki eddig is aktív részt vett a cionista mozgalom országépítő munkájában.

— Borszékra ment üdülni a polyánai csodarabbi. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A polyánai csodarabbi, Myzel Mayer, Borszékra való útjában érintette Marosvásárhelyt, ahol kevesen vettek tudomást a csodarabbi jelenlétéről. Innen Szászrégenbe utazott, ahonnan vasárnap utazott tovább Eorszékra.

A Juiw Agency alakulógyűlésére a világ összes államainak zsidó reprezentánsait meghívták. Romániából dr. V. Fildermann, az Uniunea Evreilor Románi elnöke vesz részt a nagyjelentőségű gyűlésen és a meghívót már meg is kapta a Juiw Agency szervezőbizottságától. Fildermann dr.-t londoni útján Klein Miksa dr., az U. E. R. erdélyrészi tagozatának egyik vezetője kíséri el, aki szintén résztvesz a gyűlésen.

Dr. Klein Miksa kijelentette a Mai Világ munkatársának, hogy a Juiw Agency megalakulásával Palesztina felépítésének kérdése új perspektívák elé kerül, amennyiben a szervezet az építőmunkába a világ összes zsidó szervezetét bevonja politikai árnyalatra való tekintet nélkül.

A romániai meghívottak a közeli napokban utaznak Londonba.

**Kétszobás,
fürdőszobás, konyhás
lakást
keresek**

a belvárosban. Cím
a Mai Világ kiadó-
hivatalában Strada
Ierza 1. Jóhál-u. 110

MIRJAM

A híres jósno Kolozsváron!!!

egy fényes ajánlatot tesz. Meg akarja jósolni Önnek, hogy boldog, áldott és eredményteljes lesz-e a jövője?

Lesz-e eredménye a szerelemben, a házasságban, a vállalkozásaiban, terveiben, óhajaiban? Válaszol egyéb pontokra is. Mindez csak a tenyereiből a chiromantia alapján derül ki.

MIRJAM életét elemzően állapítja meg és személyes tanácsokkal szolgál, ami Önt nemcsak ámulatba ejti, hanem még fel is lelkesíti!

Keressen fel és meglátja, milyen nagy meglepetés vár Önre!
Tudálható: Vár-utca 3. sz. alatt.
Egész nap este 8 óráig.

— Nem hamvasztották el Halász bankigazgató holttestét. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Halász József marosvásárhelyi bankigazgatót, aki végrendeletében holttestének elhamvasztását hagyta meg, tegnap a legnagyobb egyszerűséggel elhamvasztották. A bukaresti krematórium ugyanis nem működik és a tetem külföldre való szállítása is akadályokba ütközött. A munkásság nagy tömegei kísérték utolsó útjára a székelyfőváros utolsó volt kormánybiztosát, aki egész életében meggyőződéses szabaddgondolkodó és munkásbarát volt.

— Cristea állategészségügyi főfelügyelő magas kiüntetése. Tiberiu Cristea-t, a kolozsvári állategészségügyi inspektor generálját szolgálati érdemeinek elismeréséül a régénstanács a „Steaua României” rend tisztii keresztjével tüntette ki.

* Ügynökök, akvizitörök, inkasszások magas jutalékkal felvételnek Danubia Cluj, Regele Ferdinand 62.

— A cseh-jugoszláv kongresszus közvetlen vasuti összeköttetést akar Pozsony és Zágráb között. Pilsenből jelentik: Megtartották a cseh-jugoszláv ligák második kongresszusát. Hodzsa kultuszminiszter kijelentette, hogy a cseh-jugoszláv gazdasági politika legközelebbi feladata Pozsony és Zágráb között a békeszerződés értelmében létesítendő közvetlen vasuti összeköttetés, valamint kereskedelmi szerződés. A szláv politika jövőjéért a felelőség most már a jugoszlávokat és a cseheket terheli.

— Felborult egy utasokkal telet autóbusz. Tegnap sulyos autószerencsétlenség történt a Calea Victoria ut felső utzakaszán, a volt Kossuth Lajos uccában. Forgalmotlóródás folytán felborult a 349 számú autóbusz, a melynek gépjét Dioniziu Pál sofför vezette. Az utasok közül sulyosan megsebesültek: Dioniziu sofför, Bils Ilonka taxatörnö, továbbá Biji Izidor közrendőr. Az autóbusz többi utasai, könnyebb sérülésekkel uszták meg a szerencsétlenséget, a sulyos sebesülteket a kórházba szállították. A vizsgálat folyik.

— Két órán át lángban állott egy budapesti bérház. Budapestről jelentik: Tegnap éjjel a Munkácsy-uccában kigyuladt egy ötemeletes bérház teteje. A hatalmas tűz az egész várost bevilágitotta és óriási radalmat keltett. A fűzőltök két óráig megszüntetett munka után végre eloltották a tüzet.

* Ha takarékoskodni akar, fűszer és csemege szükségletét Nagy Kálmánnál Str. Tunarilor 2. szám alatt (Szenes ház) szerezz be. Friss töltésű ásványvizek. Naponta friss tea vaj.

* Legnagyobb kottásbolt a Hegedűs kottásbolt. Oradea-Nagyvárad.

Molykár elleni megelőzés a legbiztosabban **Mártonffy Testvérek & Co.** cégnél Cluj, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 20 eszközölhető, ahol betörés és tűzkár ellen is biztosítva van

Fogadjunk...

— Fogadjunk, Pancser, el sem hiszi ha mondom, hogy a kormány újabb kommnikében kijelentette, hogy a kölcsön meg van, de hivatalosan nem lehet publikálni a dolgot bizonyos technikai akadályok miatt...

— Hát néha vannak bizony technikai akadályok. Egy vidéki szintársulat igazgatójához beállt a helyi szerző és egy drámát ad át. A direktor áthozza a szövegkönyvet és aztán így szól:

„Ezt a darabot technikai akadályok miatt nem adhatom elő.”

„Mi az akadály kérem?” — kérde ijedten a szerző.

„A darab végén az van, hogy a függöny legördül. Hát honnan veszek én függönnyt?”

— Értem, kérem. Szóval a kölcsönöt is a függöny hiányzik.

— Mit szól hozzá, hogy már a kolozvári kövezeten is felfordulnak az autóbuszok.

— Érthető a mai felfordult állapotok mellett.

— Olvasta, hogy Averescu semmiképp sem akar kibékülni Titulescuval?

— Jaj, kérem, ennek nagy oka van.

— ?

— Mórička megkérde a papájától: „Tata, miért haragszik a kutya a holdvilágra, hogy úgy ugatja?”

„Mert azt gondolja, hogy saját.”

„Hát miért haragszik a sajtra?”

„Mert azt gondolja, hogy holdvilág.”

— Köszönöm, Pancser ur, hogy ily szépen elmagyarázta a belpolitikai helyzetet, de én politika helyett valami humorról szeretnék csevegni magával...

— Ugyan kérem, hát van valami viccesebb, mint a mi belpolitikánk?

— Mondja, Pancser ur, hallotta a legújabb társadalmi eseményt?

— ?

— Egy fától festő megnősült és már a házasság harmadik napján megverte a feleségét és attól kezdve rendszeresen bántalmazta. A szerencsétlen asszonyka végre is megunt a dolgot és mielőtt hazaköltözött volna a mamájához, megkérdezte férjét:

„Te, mindig azt mondog, hogy én vagyok a Te szíved és amellet folyton ütsz.”

„Igen, drágám, — válaszolta a gyöngéd férj, — mert egy szív ütés nélkül nem ér semmit.”

— Na, akkor mára ebben maradunk...

ELADÓ

emeletes villa 620.000 lejért klimatikus fekvésű félhold gyümölcsösben, 7 parkettes szoba, 2 konyha és 2 manzard szoba 2 konyhával stb. Bővebbet **Dunkynál, Plata Umirii 10** (Főtér) lél 3-tól 6-ig

Rimske-Toplice

(Römerbad), a jugoszláviai Gastein, radioaktív hőfürdő. Javallva csusz reuma, ischias, női betegségek, álmatlanság, étvágytalanság ellen. Gyorsvonat megállóhely. Napi penzió előszezonban 60, utószezonban 80 dinár.

„A gazdasági fegyverszünetet csak a vámtarifák általános stabilizációja hozza meg”

Sir Clive Morrison Bell, Európa vámtérképének készítője bejárja a dunai államokat

(London, június 12. A Mai Világ londoni levelezőjétől.) Sir Clive Morrison Bell, angol konzervatív képviselő, Európa híres vámsorompó-térképének elkészítője, ma Középeurópába utazott és sorban tanulmányozni fogja a dunai utódállamok gazdasági viszonyait. A kiváló angol nemzetgazdász elutazása előtt a következő igen érdekes nyilatkozatot tette:

— A vámtarifák kérdése általános európai probléma, amelyet csak a legszélesebb kontinentális alapon szabad megközelíteni. Ezért téves volna ehhez a problémához akár a szabad kereskedelem, akár a vámvédelem pártjának szempontjából foglalni állást, vagy pedig egyes konkrét államokat vádakkal vagy szemrehányásokkal illetni. Minden állam ragaszkodik az olyan politikához, amelyet jóhiszeműen gazdasági övédelme eszközeként tart és

nem lehet egy országtól sem követelni, hogy izoláltan vállalja a szabad kereskedelem kísérleti nyulacskájának szerepét.

Kifelé mindenki a szabad kereskedelmi irány hívének vallja magát, legalább is amennyiben a szomszédjáról van szó és őszintén meg van győződve arról, hogy

az ő országa elment a szabad forgalom legvégső határáig és

mindig a másik állam az, amely az elzárkozást megkezdte,

éppen úgy, mint ahogy

a nemzetközi politikában is mindenki pacifista és mindig a többi állam a militarista.

Az ilyen viták csak végnélküli és eldöntetlen kontrapozíciókra vezetnének. Meddő és céltalan volna az a vita, hogy gazdaságilag melyik a támadó fél, azaz melyik ország kezdte a gazdasági offenzívát, az elzárkozás politikáját. Az ilyen vita csak eltávolít bennünket a kölcsönös megértéstől. Éppen ezért semmi sem áll tőlem olyan távol, mint egyes individuális országok vámpolitikájának bírálata. Hasonlóképpen

nem nyujtana megoldást a vámhatárok kitágítása bizonyos vámpolitikai csoportosulások, gazdasági vagy vámszövetségek által.

Egy vámunió — legyen az kisebb vagy nagyobb — éppoly kevésbé szolgálja az általános gazdasági béke érdekeit, mint az állítólag a politikai béke fenntartására irányuló szövetekezés. Minden hatalmi csoportosulás ellenszoposulást

teremt, akár politikai, akár gazdasági téren, mert hiszen mindig lesznek gazdasági államok, amelyek az illető szövetség által fenyegetve érzik magukat politikai vagy gazdasági érdekeiben.

Európának elsősorban nyugalomra és stabilitásra volna szüksége.

Ezért a kivezető utat abban látom, hogy egy bizonyos időtartamra az összes európai országok stabilizálják vám-tarifájukat.

Kössünk általános gazdasági fegyverszünetet, ami azt jelentené, hogy ez alatt az idő alatt a vámtarifákat nem lehetne emelni. Alkalom nyílnék a jelenlegi állapot nyugodt megvizsgálására, a tarifák általános hatásának tanulmányozására és a megismeréstől csak egy lépés vezet az orvosláshoz. Egyik állam sem engedne ez alatt az idő alatt eredeti álláspontjától és mégis ez vezetne a kölcsönös meg egyezés alapján való megoldáshoz.

SPORTVILÁG

Kiesik a Hakoah. A bécsi Hakoah, 3 évvel ezelőtt Ausztria bajnoksapata, most a kiesés gondjaival küzd. A hajdan nagy csapat, amelynek legjobbjai Amerikába költöztek, a bajnoki lista utolsó előtti helyén vesztegel és ha 2 utolsó meccsét nem sikerül megnyernie, ugy menthetetlenül kiesik az első osztályból, ami egyet jelentene a futbalcsapat feloszlásával.

Breitbart Kolozsvárt. Breitbart, a világhírű sportartista e héten Kolozsvárra érkezik és produkálni fogja magát valószínűleg a sporttelepen.

Dörner sikere Budapesten. Az aradi Dörner, Románia Davis-cupmanje résztvesz a BMTE nemzetközi teniszversenyén. Dörner a férfi egyes döntőjébe jutott be, miután a nagyratartott Bánót az elődöntőben 6:1, 4:6, 6:1-re verte.

Románia vivóbajnokságai. Pénteken kezdődik Bukarestben Románia tör- és vivóbajnoki versenye, amely egyuttal olimpiai próbaverseny is. Ugyanis ennek a versenynek győztesei közül választják ki az olimpiai jelölteket, akiket beneveznek az olimpiászra. Hogy azután ki is mennek-e Amszterdamba, már felette problematikus.

Magyarország 1928. évi ökölvívóbajnokságai: Légsúly. Bajnok: Kocsis (FTC), 2. Énekes (B. Vasutas), 3. Kubinyi (NSC). — Bantamsúly. Bajnok: Széles (FTC), 2. Leitner (BTK), 3. Fuchs (NSC). — Pehelysúly. Bajnok: Gelb (NSC), 2. Bokodi II. (B. Vasutas), 3. Korpás (BTK). — Könnyűsúly. Bajnok: Schmidt (BTK), 2. Szobolevsky (TTC), 3. Ecségi (FTC). — Weltersúly. Bajnok: Balázs (TTC), 2. Endre (FTC), 3. Schmidt (MTK). — Középsúly. Bajnok: Micsiesák (MTK), 2. Sparring (FTC), 3. Csizsár (BTK). — Kisnehézsúly. Bajnok: Bokodi I. (B. Vasutas), 2. Zsemba (TTC), 3. Littmann (NSC). — Nehézsúly. Bajnok: Kriston (BTK), 2. Gross (MTK), 3. Rusovsky (FTC). — A pontversenyre kitűzött serleget az FTC nyerte.

A Bielefeldben lebonyolított német-francia uszómérkőzés a következő eredményekkel végződött: 4x100 m.-es staféta: 1. Németország (Heinrich, Berges, Neitzel, Derichs) 10 p. 10.4 mp. 2. Franciaország 10 p. 30.2 mp. — Vízipóló: Franciaország—Németország 5:4 (2:2). — 400 m.: 1. Berges (német) 5 p. 24 mp., 2. Taris (francia) 5 p. 38.1 mp. — 200 m. mell: 1. Budig (német) 3.002 mp.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték erre bőven alkalmas nyújt Önnek!

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben:

- 13 millió lej = 2,600.000 Kc
- Két jutalomdíj a 5 millió lej = 1,000.000 Kc
- Kétnyeresemény a 1 1/2 millió lej = 300,000 Kc
- Kétnyeresemény a 1 millió lej = 200.000 Kc
- Kétnyeresemény a 1/2 millió lej = 100.000 Kc

és sok egyéb nyeresemény a 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej, azaz: 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 stb. Kc értékben. Összesen 100.000 nyeresemény 245 millió lej = 49 millió Kc összértékben. Minden nyeresemény készpénzben és levonás nélkül kerül kifizetésre. Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály huzása 1928 június 25-én.

Rendeljen azonnal a közismert pozsonyi **Fortuna Bankháznál Bratislava**

Megrendelő lap.

Borítékban küldendő.

Fortuna Bankház

Bratislava

(Csehszlovákia)

Küldjenek az I. osztályu huzáshoz..... egész sorsjegyet a 400 lej

..... fél sorsjegyet a 200 lej

.....nyegyed sorsjegyet a 100 lej

Az összeget a sorsjegy vétele után postautalvánnyal, vagy pénzes levélben utalom át Önöknek.

Név .....

H.

Cím (helység, utolsó posta, utca és házszám) .....